

Uhkasakon asettaminen / M-Market Tikanmaa

Terveysvalvontajaosto 21.10.2025
1187/11.02.00/2025

Valmistelija: terveystarkastaja Kirsi Puola, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

M-Market Tikanmaahan 23.7.2025 tehdyllä tarkastuskäynnillä on käynyt ilmi toistuvia puutteita, joiden johdosta annettiin toimenpidekehotuksia epäkohtien poistamiseksi. Näistä kaksi on edelleen toteuttamatta:

1. Toimipaikassa pakataan itse leikattua naudanlihaa välittömään myyntiin. Omavalvontaan ei ole lisätty kuvausta pakollisesta naudanlihan merkintäjärjestelmästä. Toimija ei seuraa jäljitettävyystiedoista pakollisen naudanlihan merkintäjärjestelmän tietoja. Tarkastuksilla 23.7., 12.6. ja 6.5.2025 ei ole ollut saatavilla pakollisen naudanlihan merkintäjärjestelmään liittyviä tietoja. Kehotusta lisätä pakollisen naudanlihan merkintäjärjestelmän kuvaus omavalvontaan ja kirjauksia järjestelmään liittyen ei ole noudatettu.
2. Myymälässä myydään itse pakattua lihaa. Omavalvonnassa ei ole määritetty miten, lihojen säilyvyys on määritetty. Asiasta on huomautettu myymälää toistuvasti.

Kuuleminen

Toimijaa on kuultu asiassa kirjallisesti 30.7.2025 toimitetulla kuulemiskirjeellä. Kuulemiskirjeessä pyydettiin selvitystä kolmesta päävelvoitteesta. Kirjallinen selvitys tuli toimittaa 8.9.2025 mennessä. Toimija lähetti vastineen 7.9.2025 tekstiviestillä. Vastineessa toimija vastasi yhteen päävelvoitteeseen. Asiasta pyydettiin vielä lisäselvityksiä päävelvoitteista 2 ja 3. Lisäselvitys tuli antaa 21.9.2025 mennessä. Toimijaa muistutettiin vielä tekstiviestillä ennen määräaikaa. Toimija ei antanut vastinetta.

Koska toiminta ei ole ollut kehotusten mukaista eivätkä toimijan toimenpiteet ole olleet riittäviä, asia saatetaan terveystarkastajaoston käsiteltäväksi, jonka toimivaltaan hallinnollisten pakkokeinojen käyttäminen kuuluu.

Asiaan liittyvät tarkastuskertomukset, kuulemiskirje ja vastine ovat nähtävänä kokouksessa.

Esittelijä

Terveystarkastaja Kirsi Puola

Päätösehdotus

Terveysvalvontajaosto määrää M-Market Tikanmaan (Y-tunnus: 1577435-9) tekemään seuraavat päävelvoitteet:

1. Koska toimipaikassa pakataan itse leikattua naudanlihaa välittömään myyntiin, omavalvontaan tulee lisätä kuvaus pakollisesta naudanlihan merkintäjärjestelmästä.
2. Koska toimipaikassa myydään itse pakattua lihaa, omavalvonnassa tulee määritellä lihan säilyvyys.

Päävelvoitteissa 1 ja 2 määrättyt toimenpiteet tulee suorittaa 23.11.2025 mennessä. Toimipaikkaan tehdään tarkastus 23.11.2025 jälkeen, jolloin toimenpiteiden tulee olla tehtynä.

Päävelvoitteen 1 noudattamiseksi terveystarkastajaosto asettaa 2000 euron uhkasakon. Jokaiselta alkavalta kuukaudelta, jonka laiminlyönti jatkuu, jaosto asettaa juoksevan uhkasakon 400 euroa. Uhkasakkojakson pituus on neljä viikkoa.

Päävelvoitteen 2 noudattamiseksi terveystarkastajaosto asettaa 1000 euron uhkasakon. Jokaiselta alkavalta kuukaudelta, jonka laiminlyönti jatkuu, jaosto asettaa juoksevan uhkasakon 400 euroa. Uhkasakkojakson pituus on neljä viikkoa.

Päävelvoitteita 1 - 2 on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Ratkaisun perustelut

Päävelvoite 1

Pakollisen naudanlihan merkintäjärjestelmän kuvaus on liitettävä toimijan elintarvikelain (297/2021) 20 §:n mukaiseen omavalvontasuunnitelmaan. Järjestelmä on pidettävä ajan tasalla. Järjestelmää koskeva kirjanpito on säilytettävä vähintään kaksi vuotta lukuun ottamatta vähittäismyymälöitä, joiden osalta kirjanpidon säilytysaika on vähintään yksi vuosi. Merkintäjärjestelmän tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot (Naudanlihan merkintäasetus, MMM:n asetus 434/2008):

1. kuvaus naudanlihan kulusta ja siitä, miten eri naudanlihaerät pidetään erillään sekä tähän liittyvistä työvaiheista;
2. kuvaus naudanlihan jäljittamisestä ja merkitsemisestä;
3. selostus erätunnuksen määrittelystä ja naudanlihan merkitsemiseen käytetyistä merkinnöistä;
4. kirjanpito vastaanotetusta sekä lähetetystä ja/tai myydystä naudanlihasta sisältäen sen määrän ja merkinnät;
5. teurastamon ja pienteurastamon osalta kirjanpito teurastettavaksi tuoduista naudoista;
6. suunnitelma virheellisesti merkittyjen tuotteiden vetämisestä pois markkinoilta sekä siihen liittyvä tiedotussuunnitelma;
7. suunnitelma henkilökunnan perehdyttämisestä merkintäjärjestelmään; sekä
8. merkintäjärjestelmästä vastaavan henkilön nimi.

Pakollisella merkintäjärjestelmällä on varmistettava yhteys toisaalta tunnistetun ruhon, sen neljänneksen tai tunnistettujen lihapalojen sekä toisaalta yksittäisen eläimen välillä tai, jos sitä merkinnässä olevien tietojen paikkansa pitävyyden tarkistamiseksi voidaan pitää riittävänä, kyseisen eläinryhmän välillä. (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 13 artikla)

Päävelvoite 2

Elintarvikealan toimijan on huolehdittava toiminnassaan siitä, että elintarvikkeet ovat kemiallisilta, fysikaalisilta, mikrobiologisilta ja terveydellisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Toimijan on huolehdittava myös siitä, että elintarvikkeet tai niistä annettavat tiedot eivät johda kuluttajaa harhaan. (Elintarvikelaki 297/2021 6 §)

Tuotteen valmistuksesta vastaavien elintarvikealan toimijoiden on tarvittaessa tutkittava liitteen II mukaisesti, noudatetaanko vaatimuksia koko myyntiajan. (Komission asetus (EY) N:o 2073/2005 elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista 3 artikla kohta 2)

Asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin tutkimuksiin on sisällyttävä seuraavat:

- määritykset, jotka koskevat tuotteen fysikaalis-kemiallisia ominaisuuksia, esimerkiksi pH-arvoa, aw-arvoa, suolapitoisuutta, säilöntäainekertymää ja pakkausjärjestelmätyyppejä, jolloin otetaan huomioon varastointi- ja tuotanto-olosuhteet, saastumismahdollisuudet ja aiottu myyntiaika, ja
- perehtyminen saatavissa olevaan tieteelliseen kirjallisuuteen ja tutkimustuloksiin, jotka koskevat vaaraa aiheuttavien mikro-organismien kasvu- ja selviytymisominaisuuksia.

Elintarvikealan toimijan on tarvittaessa edellä mainittujen tutkimusten perusteella tehtävä lisätutkimuksia, joihin voivat kuulua esimerkiksi

- matemaattiset ennustemallit, jotka laaditaan asianomaista elintarviketta varten käyttäen kriittisiä kasvu- tai selviytymistekijöitä tuotteessa oleville vaaraa aiheuttaville mikro-organismeille,
- testit, joissa tutkitaan tuotteeseen asianmukaisesti istutetun vaaraa aiheuttavan mikro-organismien kasvu- tai selviytymiskykyä tuotteessa erilaisissa kohtuudella ennakoitavissa varastointiolosuhteissa,
- tutkimukset, joissa arvioidaan tuotteessa mahdollisesti olevien, vaaraa aiheuttavien mikro-organismien kasvua tai selviytymistä myyntiaikana kohtuudella ennakoitavissa jakelu-, varastointi- ja käyttöolosuhteissa.

Edellä mainituissa tutkimuksissa on otettava huomioon tuotteelle, asianomaisille mikro-organismeille sekä tuotanto- ja varastointiolosuhteille ominainen vaihtelevuus. (Komission asetus (EY) N:o 2073/2005 elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista liite 2)

1. Elintarvikealan toimijoiden on laadittava ja toteutettava HACCP-periaatteisiin perustuva pysyvä menettely tai niihin perustuvat pysyvät menettelyt sekä pidettävä yllä sitä tai niitä. 2. 1 kohdassa tarkoitetut HACCP-periaatteet ovat seuraavat: c) määrittämällä tunnistettujen vaarojen torjumista, poistamista tai vähentämistä varten kriittisten valvontapisteiden kriittiset rajat hyväksyttävän tason erottamiseksi tasosta, jota ei voida hyväksyä (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 852/2004 artikla 5 kohta 1, 2, alakohta 2 c)

Sovelletut säädökset

- Elintarvikelaki (297/2021) 6 §, 15 §, 55 §, 68 §
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 9, 24 artikla, liite III ja X
- Yleinen elintarvikeasetus (EY) N:o 178/2002 14 artikla
- Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus (EY) N:o 853/2004 liite III I jakso VII luku 4. kohta
- Naudanlihan merkintäasetus, MMM:n asetus 434/2008
- Komission asetus (EY) N:o 2073/2005 elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista 3 artikla ja liite II
- UHKasakkolaki (1113/1990) 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 9 §, 22 § (muutos 1025/2003)

- Hallintolaki (434/2003) 33 §, 34 § ja 36 §

Muutoksenhaku

Muutosta tähän päätökseen voi hakea valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus päätöksen liitteenä.

Tiedoksianto

Saantitodistuksella

Päätös